

3.1 Laiškas Jogailai po Lucko suvažiavimo

1429 metais įvyko valdovų suvažiavimas, kuris buvo skirtas Rytų Europos klausimams aptarti. Susitikimas buvo sušauktas Vytauto pily, Lucke (dabartinės Ukrainos teritorija). Be paties Vytauto ir Jogailos, čia atvyko Maskvos, Tverės, Riazanės kunigaikščiai; atvyko daugybė nuo Vytauto priklausomų rusų kunigaikščių; pats imperatorius Zigmantas, popiežiaus legatas ir daugelio Vokietijos miestų ir kunigaikščių atstovų.

Čia svečiai galėjo įsitikinti diplomatiniais Vytauto sugebėjimais, jo dvaro turtingumu. Tarp visų suvažiavime iškeltų klausimų vienas iš svarbiausių buvo sumanymas karūnuoti Vytautą Lietuvos karaliumi.

Pagal Adolfą Šapoką „Lietuvos istorija“

Lucko pilis, XIX amžiaus antroje pusėje

Vytauto politiniu manifestu galime laikyti 1429 m., po tarptautinio Lucko suvažiavimo, parašytą laišką Lenkijos karaliui Jogailai.

Jame Lietuvos valdovas gina ne tik savo, bet ir lietuvių tautos teisę į karūną ir Lietuvos Karalystę. Vytautas skelbiasi esąs laisvas savo krašto „išrinktas Viešpats“, kurio suverenumo negali varžyti kaimynai. Jis taip pat teigia, kad lietuvių bajorai visada buvę laisvi ir niekam nevergavę, todėl jie gali turėti savo karalių ir karalystę. Šiame laiške Vytautas pateikia įdomių detalių iš Lucko suvažiavimo, kuriame, Jogailai pritarus, Vokietijos karalius Zigmantas iškėlė jo karūnavimo idėją. Kęstučio sūnus primena pusbroliui, jog šie kalbėjęsi jo miegamajame lietuviškai, kad karalius Zigmantas jų nesuprastų:

„O kai sustojome pas Jus miegamajame, Ponas Romos Karalius [Zigmantas] pradėjo kalbėtis su Jūsų šviesybe, primindamas vakarykštį reikalą [Vytauto karūnavimo projektą]. Jūsų Šviesybė tučtuojau pasakė, kad Jūs tam pritariate ir tuo džiaugiatės. Mes lietuviškai Jums tarėme: „Pone Karaliau, neskubėkite su tuo reikalu; pirma aptarkime su Jūsų prelatais bei baronais, ir mes panašiai padarysime“.“

Iš šio laiško fragmento matome, kad lietuvių kalba Viduramžiais buvo vartojama Lietuvoje ir kunigaikščių bei karalių rūmuose.

Pagal Darių Kuolį „Vytauto laiška“

Klausimai ir užduotys.

1. Raskite Lucko miestą šiuolaikiniame žemėlapyje.
2. Ko siekė Vytautas, sušaukdamas Lucko suvažiavimą?
3. Kokias išvadas galite padaryti perskaitę laiško Jogailai ištrauką? Ar Jogaila laikėsi duoto žodžio palaikyti Vytauto siekius?
4. Galbūt iš istorijos pamokų prisimenate, kuo baigėsi Lucko suvažiavimas?
5. Iš laiško fragmento sužinome, jog Viduramžiais kunigaikščių ir karalių rūmuose buvo kalbama lietuviškai. O kurias kalbas jūs vartojate savo namuose?

Adomas Varnas, Vytauto Didžiojo portretas, apie 1930 m.

